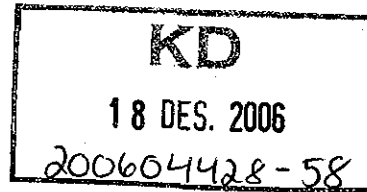

Nordland fylkeskommune
Utdanningsavdelingen

Kunnskapsdepartementet
Postboks 8119 - Dep.,

0032 OSLO

Vår dato:
14.12.2006

Vår referanse:
200504686-9

Deres dato:

Deres referanse:

Arkivnr.:
560

Org. nr.:
964 982 953

Høringsuttalelse fra Nordland fylkeskommune - Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler

Det vises til skriv datert 18.10. 2006 vedrørende:

- Høring: Forslag endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler
- Høring: Forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning

Fylkestinget i Nordland har behandlet begge sakene i fylkestingssak 133/2006.

Fylkestingets uttalelse til ulike kapitler og paragrafer i "Forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning" og "Forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler" framgår av vedlagte saksutredning.

Med hilsen

Kjell Ole Stifjeld
Ass.fylkesutdanningsjef

Inger Lise Pettersen
Rådgiver

Vedlegg:

Saksprotokoll og saksutredning med uttalelse til ulike kapitler og paragrafer

SAKSPROTOKOLL

Arkivsak: 200504686
Arkivnr.: 560
Saksbehandler: Eli-Nann Stubberud

Saksgang

Fylkestinget 04.12.2006 133/06

Sakstittel: Høringsuttalelse: Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler

Fylkestinget 04.12.2006

Fylkesrådets innstilling:

Nordland fylkestings uttalelse til ulike kapitler og paragrafer i "Forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning" og "Forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler", framgår av vedlagt saksutredning.

Innstillinga fra komite for utdanning og kompetanse ble lagt fram av saksordfører Marie Henriette Korsrud, DnA:

Nordland fylkestings uttalelse til ulike kapitler og paragrafer i "Forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning" og "Forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler", framgår av vedlagt saksutredning.

Votering:

Komiteinnstillinga enstemmig vedtatt.

Vedtak:

Nordland fylkestings uttalelse til ulike kapitler og paragrafer i "Forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning" og "Forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler", framgår av vedlagt saksutredning.

Rett utskrift: *Eli-Nann Stubberud*

Dato: 6. desember 2006

Underskrift:

Saksprotokoll sendt:

FYLKESTINGSSAK NR. 133-2006

Møtedato: 04.12.2006

Høringsuttalelse: Forskrift om opptak til universiteter og høyskoler

Kort sammendrag

Kunnskapsdepartementet har sendt til høring to forslag angående endring av forskrift om opptak til universiteter og høyskoler. Det ene gjelder uttalelse om endringer til nåværende forskrift vedrørende opptak til ingeniørutdanning på grunnlag av fagbrev. Endringen er forutsatt å gjelde fra skoleåret 2007-2008.

Det andre gjelder forslag til ny felles forskrift gjeldende fra 2009-2010. Fylkestinget vil uttale seg om deler av dette forslaget. Dette gjelder spesielt ulike krav til opptak på bakgrunn av realkompetanse, arbeidspraksis og annen utdanning.

Fylkesrådets vurdering

Nordland fylkeskommune støtter forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler. Institusjoner bør kunne ta opp søkere som ikke oppfyller kravene til generell studiekompetanse til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning under forutsetning av at søkerne har relevant fagbrev.

Høgskolen i Narvik har siden høsten 2005 hatt forsøksordning på å ta opp studenter til ingeniørutdanning innen elkraftteknikk og elektronikk for søkere med yrkesfaglig bakgrunn og fagbrev (y-veien). Fylkeskommunen har gitt økonomisk støtte til forsøket. Begrunnelsen har vært bransjenes behov for å rekruttere til dette fagområdet i høyere utdanning. Relativt få ungdommer i den videregående skole har tilstrekkelig fordypning i realfag for å gå direkte inn på ingeniørutdanningen. Erfaringen fra Narvik har vist at gjennom å rekruttere studenter med relevant fagbrev, økte søkergrunnlaget betraktelig. 45 studenter ble tatt opp. De fleste hadde arbeidspraksis, var motiverte og har med et tilpasset opplegg på skolen, kunne fulgt ingeniørstudiet med gode erfaringer. For å få økt rekruttering til ingeniørutdanningen er det etter fylkesrådets mening viktig å få vedtatt forslag til endring i forskriften gjeldende fra kommende skoleår

Når det gjelder forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning, forutsettes den nye forskriften å gjelde fra og med opptak til studieåret 2009-2010. Nordland fylkesting vil spesielt

uttale seg om enkelte bestemmelser i utkastet. Dette gjelder spesielt ulike krav til opptak på bakgrunn av realkompetanse, arbeidspraksis og annen utdanning. Gjennom arbeid med veiledning og vurdering av voksnes realkompetanse inn mot høyere utdanning, er det gjort erfaringer i fylkeskommunen som ligger til grunn for foreslått uttalelse.

Det er viktig å sikre bred rekruttering til høyere utdanning og at søkere som blir tatt opp fyller de krav som settes til utdanningen og til utøvelse av yrker. I dette ligger verdsetting av arbeidspraksis og annen utdanning som er relevant for den aktuelle høyskoleutdanningen. Når det gjelder de ulike forslagene vises til utredningen med forslag og begrunnelser.

Fylkesrådets innstilling til vedtak

Nordland fylkestings uttalelse til ulike kapitler og paragrafer i "Forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning" og "Forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler", framgår av vedlagt saksutredning

Bodø, den 04.12.2006

Geir Knutson
fylkesrådsleder

Tove Bergmann
fylkesråd for utdanning

Trykte vedlegg til saken:

- Det Kongelige Kunnskapsdepartement: Brev datert 18.10.06: Høring: Forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning
- Det Kongelige Kunnskapsdepartement: Brev datert 18.10.06: Høring: Forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler

Utrykte vedlegg: Ingen

UTREDNING

Bakgrunn for saken

Nåværende forskrift om opptak til grunnutdanninger ved universiteter og høyskoler gjelder til og med opptak til studieåret 2008 – 2009. På bakgrunn av Kunnskapsløftet og ny fag- og timefordeling samt behov for å gjøre endringer, har Kunnskapsdepartementet sendt ut forslag til ny forskrift som forutsettes å gjelde fra studieåret 2009-2010.

Det er samtidig sendt ut et forslag til en endring av nåværende forskrift med virkning allerede fra studieåret 2007-2008. Endringen her gjelder opptak til ingeniørutdanningen på grunnlag av fagbrev.

Fylkeskommunene er høringsinstans. Høringsfrist på begge sakene er satt til 18. desember. Fylkestinget vil spesielt uttale seg om enkelte bestemmelser i utkastet. Dette gjelder spesielt ulike krav til opptak på bakgrunn av realkompetanse, arbeidspraksis og annen utdanning. Gjennom arbeid med veiledning og vurdering av voksnes realkompetanse inn mot høyere utdanning, er det gjort erfaringer i fylkeskommunen som ligger til grunn for foreslått uttalelse. Det gis videre uttalelse om endringer til nåværende forskrift vedrørende opptak til ingeniørutdanning på grunnlag av fagbrev.

Uttalelse om forslag til ny felles forskrift om opptak til høyere utdanning

Kapittel 2 Generell studiekompetanse

§ 2-1

Det generelle kravet til opptak til universiteter og høyskoler er som hovedregel generell studiekompetanse med krav til bestemte fellesfag fra videregående opplæring. Søkere som er fylt 23 år og kan dokumentere fem års fulltids arbeidserfaring og/eller utdanning (23/5-søkere), kan i dag også få generell studiekompetanse. Departementet har lagt fram to alternative forslag:

Alternativ 1:

I stor grad videreføring av gjeldende bestemmelser. Dette innebærer at søker over 23 år som kan dokumentere minimum 5 års arbeidserfaring og/eller utdanning får studiekompetanse når de i tillegg kan dokumentere de fastsatte fagkravene fra videregående opplæring (norsk, engelsk, matematikk, naturfag, samfunnsfag og historie)

Alternativ 2:

En forenkling som innebærer at krav om dokumentert arbeidserfaring og/eller skolegang er fjernet. Dette innebærer at søkere over 23 år eventuelt bare må dokumentere de fastsatte kravene i fellesfagene.

Fylkestingets uttalelse:

Nordland fylkeskommune støtter i utgangspunktet alternativ 1. Vår begrunnelse er følgende: Søkere med generell studiekompetanse (inklusive studieretningsfagene) har en større bredde i utdanningen inklusiv flere timer. Studieretningsfagene har et innhold som både gir mer kunnskap, en bredde og innsikt utover de fastsatte 6 fagene. Søkere over 23 år, som dekker kravet etter 23/5-regelen, antas å få dekket opp kunnskap/holdninger fra arbeid eller annen utdanning tilsvarende studieretningsfagene.

Dersom det gis mulighet for at alle over 23 år har studiekompetanse om man kun har de 6 fagene, kan det åpne for at noen unnlater å ta studieretningsfagene. Det er en logisk sammenheng mellom studieretningsfagene og den kompetanse dette gir, og at dette kan oppveies av annen utdanning og/eller praksis.

En utfordring er voksne innvandrere som ofte kun får tilbud om opplæring i de 6 fagene. Denne gruppen kan samtidig ha problemer med å dokumentere annen utdanning eller praksis som fyller kravet om 5 år. For disse bør derfor kravet tolkes liberalt eller ikke stilles. Det kan også være et tidsmessig og samfunnsmessig perspektiv i forhold til hvor lang tid/mange år disse skal samle sammen utdanning og praksis for å dekke kravet etter 23/5 – regelen.

§ 2-3 Opptak på grunnlag av fullført høyere utdanning

Bestemmelsen i gjeldende forskrift innebærer ulike vilkår for søkere over og under 25 år som ikke har generell studiekompetanse med grunnlag i videregående opplæring. Søkere over 25 år kan få godkjent høyere utdanning som grunnlag for opptak. Det foreslås å fjerne det tidligere aldersskillet. Det vil si at alle søkere som er tatt opp til høyere utdanning med grunnlag i unntaksbestemmelsene, får generell studiekompetanse hvis de har bestått ett studium av minst ett års varighet (60 studiepoeng) eller to studier som hver gir minimum 30 studiepoeng.

Fylkestingets uttalelse:

Nordland fylkeskommune støtter forslaget om å fjerne forskjellsbehandlingen av søkere under og over 25 år.

§2-4 Opptak på grunnlag av fullført fagskoleutdanning

Departementet foreslår en ny bestemmelse om at søkere som har fullført to års fagskoleutdanning, godkjent etter lov 20. juni 2003 nr 56 om fagskoleutdanning, får generell studiekompetanse på linje med søkere som har fullført ett års høyere utdanning, jf. § 2-3. En forutsetning for å få generell studiekompetanse med fagskoleutdanning som grunnlag, er at kunnskaper i norsk kan dokumenteres i samsvar med kravene i § 2-2.

Forslag til uttalelse:

Nordland fylkeskommune støtter forslaget. Dette vil forenkle inntaket for denne gruppen som tidligere har blitt tatt inn til studier etter 23/5 regelen. Det vil også styrke statusen til fagskoleutdanningene.

Kapittel 4 Spesielle opptakskrav

§4-1

Departementet vil åpne for at NTNU fra og med opptaket 2007 skal kunne kreve karakteren 4 i matematikk for opptak til integrert masterstudium i teknologiske fag og arkitekturfag. Dette for å sikre kvaliteten på studentene. Man ber videre institusjonene om å vurdere behov for slike tilleggskrav også for opptak til 3-årig ingeniørutdanning. Det er allerede innført krav om minimum karakteren 3 i norsk og matematikk for å komme inn på allmennlærerutdanning og 5-årig integrert lærerutdanning.

Fylkestingets uttalelse:

Nordland fylkeskommune støtter at det kan stilles krav til minimumskarakter for opptak til visse studier. Vi vil samtidig peke på at dette kommer i konflikt med andre deler av forskriften, jf. § 3-1. Søkere som er 25 år og eldre i opptaksåret og som ikke har generell studiekompetanse, har krav på å få vurdert om de er kvalifisert for et bestemt studium på grunnlag av realkompetanse. Søkere kan slik ha med seg en godkjenning av realkompetanse fra videregående opplæring som kun sier at faget er godkjent. De vil ikke ha muligheter å komme inn på studier med karakterkrav.

Det eksisterer i dag nasjonale verktøy som gir et godt grunnlag for å vurdere om den enkelte har tilstrekkelig realkompetanse når det gjelder fag til generell studiekompetanse. Det foreslås derfor å åpne for at den instans som vurderer realkompetanse kan gi en uttalelse på om søkerens

realkompetanse tilsvarer kompetansekrav til karakter som er satt i faget. Det legges til grunn at det etableres felles retningslinjer på dette med legitimitet i utdanningsinstitusjonene.

Kapittel 7   Rangering av kvalifiserte søkere ved opptak

§ 7-4

Departementet har tidligere mottatt merknader fra institusjoner vedrørende gjeldende bestemmelse om at søkere med generell studiekompetanse fra videregående opplæring også kan vurderes som 23/5 søker. Det bes om kommentarer til en slik bestemmelse.

Fylkestingets uttalelse:

Nordland fylkeskommune støtter kravet om at søkere med generell studiekompetanse også skal kunne vurderes som 23/5 søkere. Reglene i dag er slik at søkere vurderes ut fra hva de tidligere har prestert i videregående skole når det gjelder kravet til generell studiekompetanse. Den enkeltes realkompetanse tilegnet som voksen, blir ikke verdsatt. Erfaringer har vist at enkelte søkere med opprinnelige svake karakterer, men med senere relevant praksis fra yrker relatert til studiet, er blitt "diskvalifisert". Det riktige må være å se helheten i søkerens kompetanse på søknadstidspunktet. Da bør både tidligere og nyere utdanning samt praksis vurderes og danne grunnlag for inntak.

Uttalelse om forslag til endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskoler

Departementet foreslår endring i gjeldende forskrift slik at universiteter og høyskoler kan velge å ta opp søkere til ingeniørutdanning med grunnlag i relevant fagbrev. Endringen forslås tatt inn som ny § 3-3 "Unntak fra kravet om generell studiekompetanse for opptak til bestemte studier".

Høgskolen i Narvik har siden høsten 2005 hatt forsøksordning på å ta opp studenter til ingeniørutdanning innen elkraftteknikk og elektronikk for søkere med yrkesfaglig bakgrunn og fagbrev (y-veien). Fylkeskommunen har gitt økonomisk støtte til forsøket. Begrunnelsen har vært bransjenes behov for å rekruttere til dette fagområdet i høyere utdanning. Færre ungdommer i den videregående skole har tilstrekkelig fordypning i realfag for å gå direkte inn på ingeniørutdanningen. Erfaringen fra Narvik har vist at gjennom å rekruttere studenter med relevant fagbrev, økte søkergrunnlaget betraktelig. 45 studenter ble tatt opp. De fleste hadde arbeidspraksis, var motiverte og har med et tilpasset opplegg på skolen kunne fulgt ingeniørstudiet med gode erfaringer. For å få økt rekruttering til ingeniørutdanningen er det etter fylkesrådets mening viktig å få vedtatt forslag til endring i forskriften gjeldende fra kommende skoleår.

Fylkestingets uttalelse

Nordland fylkeskommune støtter forslag om endring i gjeldende forskrift om opptak til universiteter og høyskole om at institusjoner kan ta opp søkere som ikke oppfyller kravene til generell studiekompetanse til spesielt tilrettelagt ingeniørutdanning. Det forutsettes at søkerne har relevant fagbrev.